

El Bon Pastor

Revista per a preveres

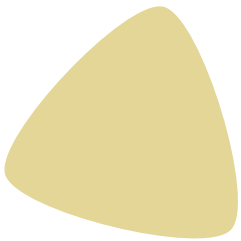
Núm. **89**
Maig de 2017
Any VIII

Equip promotor: Agustí Borrell, Norbert Miracle,
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

Correcció lingüística: Joaquim Claver.

Disseny original: Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085- 2014
revistaelbonpastor@gmail.com
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de
la revista podeu fer els vostres donatius a
La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic	4
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i una sola ànima	6
Vetlla de Santa Maria. Paraules del P. Abat	
JOSEP MARIA SOLER	
Presentes com el llevat	8
Als XXV anys de les Jornades Mundials de la Pastoral del Malalt	
IGNASI NAVARRI BENET	
Anunciar la Paraula	10
Els deixebles d'Emmaús (Lc 24, 13—35)	
VÍCTOR MOSQUERA RAMOS	
Al servei de l'altar	12
La <i>Laus Apis</i> del Pregó pasqual i la <i>Laudato Si'</i> del papa Francesc	
JORDI FONT I PLANA	
Deixebles de l'Evangeli	14
John Henry Newman, un model d'evangelitzador (I)	
FRANCISCO J. CABRERO PICO	
Reclinats sobre el pit del Senyor	16
Empesos per l'Esperit per a la missió	
JOAN PERE PULIDO	
Rentar els peus	18
Catecumenat (I)	
FELIP JULI RODRÍGUEZ	
Un bisbe ens parla	20
Quina pastoral? La del Bon Pastor!	
+ FRANCESC PARDO ARTIGAS	
Hem vist, hem llegit	22
El <i>Ball del Sant Crist</i> de Salomé	
NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA	

El viatge del papa Francesc a Egipte té una dimensió històrica innegable. Hi ha un abans i un després pel que fa a les relacions entre cristians i musulmans sorgides i manifestades en aquest viatge. Egipte ha estat el gresol d'un missatge potent i clar, que obre una gran perspectiva envers tot el segle XXI. Al Caire s'han posat les bases d'una nova mirada entre les dues religions monoteistes més importants i més globals. Si bé és veritat que el cristianisme ha arribat als quatre extrems de la terra, també es pot dir que l'expansió musulmana ha fet de l'Islam una religió global. L'Islam no és tan sols la religió de l'Orient Mitjà i del sud de la Mediterrània. El país del món amb més musulmans és Indonèsia, i l'Àfrica subsahariana és una regió del planeta amb forta implantació del credo islàmic. Es podria dir fins i tot que la visita del Papa contribueix a fer entendre a l'Islam que ha deixat de ser una religió etnicista, i que, per tant, ha d'assumir les responsabilitats que pertoquen a la seva condició de religió mundial –tant numèricament com geogràficament.

I la primera responsabilitat d'una religió global és la construcció de la pau. No és per casualitat que el cristianisme –i, més concretament, el catolicisme– ha anat entenent durant el segle XX que la pau era un valor evangèlic incontestable i inajornable. Quan les guerres assolaven Europa o se sentien vents de grans conflictes, els papes (Benet XV, Pius XI, Pius XII) feien sentir la seva veu, i s'anava congriant un canvi en el cor del catolicisme a favor de la pau i contra la guerra. Seria Joan XXIII, successor de Pius XII, el Papa que havia preservat Roma de la destrucció, el qui signaria el gran document sobre la pau, la *Pacem in terris*, l'encíclica que trobaria el seu acompliment en la *Populorum Progressio* de Pau VI, ara fa cinquanta anys. Doncs bé, aquest trajecte que ha durat pràcticament un segle en l'Església catòlica, amb una doctrina sobre la pau del tot consolidada durant els darrers pontificats (Joan Pau II, Benet XVI), ha trobat en el papa Francesc el profeta del gest universal i de la paraula impactant. Ell ha anat a Egipte com a «Papa de pau» per tal de parlar sobre pau i reconciliació.

I a Egipte, el Papa s'ha trobat amb un amic, no amb un enemic. Mentre Francesc d'Assís, «il poverello», va anar a Egipte i va travessar com a home de pau les línies dels croats per tal d'entrevistar-se amb el soldà Al-Kamel l'any 1219, el papa Francesc ha entrat a Egipte també com a missatger de pau, amb la simple força de la paraula i de l'afecte fratern. De fet, tant el Papa com el gran imam de la universitat Al-Azhar (nom que vol dir «la que floreix»), Ahmed al-Tayyeb, es van donar el mateix tracte: «estimat germà», quan va iniciar les seves intervencions. I també va ser aquest el tracte que es van donar el papa Francesc i el patriarca dels coptes ortodoxos, el papa Tawadros II, quan aquest el va acollir a la Catedral de Sant Marc, una vintena de dies després que un terrorista islamista hagués fet esclatar una bomba enmig del cor d'homes i dones que cantava durant l'eucaristia del Diumenge de Rams. El

Papa va pregar profundament amb aquests màrtirs a la capella de Sant Pere, en el lloc de l'atemptat, després que anteriorment, en l'Aula Magna de la Universitat, en el marc del Congrés Internacional sobre les religions i la pau i en presència del Papa, Al-Tayyeb hagués demanat un minut de silenci pels cristians coptes assassinats.

La frontera ja no és, doncs, entre una religió i una altra, sinó entre els qui, a l'interior de la mateixa religió, opten per la violència, directa o larvada, de fets o de paraules, i pensen que l'única «solució» és afegir més violència a la violència dels qui creuen en la destrucció de l'altre. L'enemic, diuen, només pot ser vençut, ja que, altrament, ell et venç a tu. Però la lògica de l'enemic és la que porta a escalades bel·licoses de tot tipus que posen en perill la mateixa humanitat. Ja va dir sant Joan Pau II que la guerra era la mare de totes les pobreses. La manca de pau porta a la deshumanització del món i a múltiples agressions contra la persona i la seva dignitat. Per això, davant la guerra i la violència, s'imposa el llenguatge de l'amistat i de l'aliança.

El Papa va esmentar la muntanya del Sinaí, sagrada per a les tres religions abrahàmiques, com a signe de l'aliança entre tots, allí on Moisès va rebre la Llei divina. El Sinaí és la muntanya del pacte entre Déu i el poble, que espera que Déu parli per a trobar la vida que destil·len les seves paraules. Els creients en un Déu que s'ha revelat al Sinaí i que ha volgut establir una aliança amb els homes, saben que aquest és el Déu de la pau. El foc i la tempesta, el fum i les nuvolades, expressen la majestat divina, però el temor reverencial davant aquest Déu no té res a veure amb la por. El Sinaí és el lloc on el poble comença a caminar guiat per la llum de la Paraula. I el camí que porta a la terra promesa arranca d'un Déu que creu profundament en la persona humana i les seves possibilitats, en les energies d'amor que porta dins d'ella.

Al Caire s'ha obert un camí de pau. Tot Egipte estava pendent del pelegrí de pau que venia desarmat, tan sols equipat amb les armes del diàleg i de la reconciliació. Hi ha un Islam moderat que condemna en públic el terrorisme d'altres musulmans i ho fa sincerament. Hi ha un cristianisme majoritari cridat a ser herald de pau en un món que necessita les religions perquè siguin testimonis d'una pau fonamentada en la justícia. No hi ha pau sense justícia, però no hi ha justícia sense pau. L'abraçada del Papa i Al-Tayyeb ho deia clarament. Us ho dic des d'allò que, personalment, vaig poder veure i sentir. Ha començat una etapa nova de la història entre cristians i musulmans, marcada pel signe de l'arc que es dibuixa al cel després de la tempesta.

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

Vetlla de Santa Maria.

Paraules del P. Abat Josep Maria Soler

Com els pelegrins medievals, vetllem Santa Maria, aquella que un dels cants del Llibre Vermell anomena «Emperadriu de la Ciutat joiosa». Quin nom més bonic! Emperadriu de la ciutat de la joia! Ens recorda que Jesucrist ha associat la Verge Maria a la seva senyoria d'amor sobre el món. I ens recorda, també, que la Jerusalem celestial és plena de joia i de vida. Allí ja no hi ha llàgrimes, ni sofriments, ni mort perquè Jesucrist ho ha vençut amb la seva victòria pasqual. Els nostres germans de la ciutat del cel viuen en un joia profunda pel fet de ser fills i filles de Déu, incorporats a la glòria de Jesucrist, i pel fet de veure satisfets els seus anhels més profunds.

Aquest és el terme vers on ens encamina la gràcia del baptisme que hem rebut i la nostra incorporació al Crist ressuscitat. Per això demanem a la Mare de Déu que ens mostri el seu amor de mare i pregui per nosaltres al Rei celestial, com diu encara el cant del Llibre Vermell que he esmentat. Així no ens desencaminarem del camí de l'Evangelí i sabrem viure anticipadament la joia futura per la gràcia del baptisme que hem rebut i que ens ha incorporat ja a Jesucrist. Per això hem de ser testimonis que viuen la joia de ser cristians i membres de l'Església.

Enguany fa 425 anys de la dedicació d'aquesta basílica. Però, aquesta nit fa, també, 70 anys de la restauració de la Vetlla de Santa Maria. Va ser amb motiu de la inauguració del nou Tron que estotja encara avui la Santa Imatge. Un Tron fet a partir de les aportacions grans o petites d'una immensa multitud de donants, grans i petits, rics i pobres de tot Catalunya. Era el 1947. Feia relativament pocs anys que havia acabat la guerra civil. Per sensibilitzar el poble català i per preparar l'organització dels actes es creà l'anomenada «Comissió Abat Oliba» amb seu a Barcelona i que va anar establint comissions locals a la majoria de pobles del País. Aquestes comissions varen maldar perquè aquella vetlla i l'entronització de la Santa Imatge fos una trobada «de germanor i d'unió de la gran família catalana», tal com deia la invitació als actes. I afegia: «ningú no ha de ser exclòs d'aquesta festa de família, pensi com pensi, a menys que ell mateix se n'excloués» (cf. estampa n. XVII, text de Josep Benet). La resposta va ser molt nombrosa i es pot ben dir que aquells actes d'ara fa 70 anys entorn de la Mare de Déu de Montserrat, tant a la vetlla com a la celebració del dia, varen ser l'inici d'un procés de reconciliació social entre persones que havien lluitat en els dos bàndols de la guerra civil. I va ser, també, la primera vegada, després d'aquella contesa, que es va utilitzar la llengua catalana en públic.

Les festes de l'entronització, doncs, constituïren un moment fort «de devoció i d'amor del nostre poble» a la Mare de Déu de Montserrat (cf. *ibídem*) i alhora d'inici de represa de la convivència entre germans que s'havien vist lluitant en bàndols diferents. I, a més, va com-

portar l'esperança d'una millora en les prohibicions que s'havien imposat en l'ús de la llengua catalana. Aquella entronització mostrava que el poble català continuava tenint vitalitat i que la fe cristiana l'ajudava a anar endavant.

Nosaltres avui, setanta anys després, ens tornem a aplegar «sota la mirada amorosa de la Mare de Déu de Montserrat» i «ens sentim tots germans» per oferir-li la nostra lloança i el nostre agraïment pel seu patronatge sobre el nostre poble (cf. *ibídem*). Particularment en el moment concret que està vivint i ens els plantejaments de futur que està debatent.

Les llànties que envolten les parets de la basílica i del cambril tenen, també, el seu origen en aquella nit de fa setanta anys. Institucions, entitats, pobles, etc., varen voler deixar una llàntia encesa davant la Imatge de la Mare de Déu en aquesta seva Casa de Montserrat com un homenatge a la Patrona i com una pregària constant representada per la llum de la llàntia. Malgrat el pas del temps i els canvis en algunes institucions, encara es manté la tradició d'oferir cada any simbòlicament l'oli per la llàntia, particularment, per part d'algunes entitats, en aquesta nit de vetlla.

La joia que ens ve de Jesucrist i de saber que estem cridats a la Jerusalem celestial, ens ha de fer, també, portadors de llum per als nostres contemporanis, testimonis de l'alegria de Pasqua. La pregària i l'exemple de l'Emperadriu de la ciutat joiosa ens ajudarà a fer-ho.

Als XXV anys de les Jornades Mundials de la Pastoral del Malalt

El passat dia 11 de febrer de 2017 es va celebrar al Santuari de Lourdes la XXV Jornada Mundial de la Pastoral del Malalt, instituïda pel papa St. Joan Pau II, el 13 de maig de 1992. En una carta dirigida al cardenal Fiorenzo Angelini, president del Pontifici Consell per a la Pastoral dels agents sanitaris, deia textualment el Papa: «Així com vaig escollir l'11 de febrer de 1984 per publicar la carta apostòlica *Salvifici Doloris*, sobre el significat cristià del sofriment humà i per instituir, l'any següent, aquest Consell Pontifici per a la Pastoral dels agents sanitaris, considero significativa fixar aquesta mateixa data per a la celebració de la Jornada mundial del malalt».

L'atenció als malalts ha estat sempre una missió prioritària i fonamental de l'Església de tots els temps. L'epístola de St. Jaume (Jm 5,14-15) testimonia aquesta cura que tenia la primitiva comunitat pels malalts. Per posar alguns exemples: ja St. Basili al s. IV va fundar un hospital. En temps dels croats es va mantenir com a primera missió l'assistència als malalts. Són moltes les congregacions fundades per tenir cura dels malalts: St. Joan de Déu (1495-1550), St. Camil de Lellis (1550-1614), St. Josep Benet Cottolengo (1786-1842), St. Benet Menni (1841-1914), la beata Anna Maria Janer (1800-1885), la venerable Gna. Maria Güell (1848-1921) i Sta. Mare Teresa de Calcuta, missionera de la tendresa de Déu (1910-1997).

Tots els pontífexs d'aquests darrers temps també s'han fet ressò d'aquesta missió insigne de l'Església, però un reconeixement i agraïment especial es mereix el gran impuls que el papa St. Joan Pau II ha donat a la pastoral de la salut.

Ell ha estat una persona que com ningú ha experimentat el dolor i el sofriment. I ha sabut captar la força salvadora i el significat salvífic del sofriment. Quan el papa St. Joan Pau II ha parlat del dolor físic o moral ho ha fet no només des de l'autoritat que li confereix la condició de pastor suprem de l'Església universal, sinó també amb l'experiència que prové d'haver sentit en la pròpia carn les pessigades del dolor, el sofriment i la soledat: als 9 anys perd la seva mare. Quan està a punt d'acabar els estudis de secundària mor el seu únic germà. La segona guerra mundial irromp en els seus estudis universitaris i es veu obligat a treballar en una pedrera; un dia quan arriba a casa, després d'una jornada esgotadora, es troba el pare mort. I encara sofreix el greu atemptat del 13 de maig de 1981.

St. Joan Pau II expressament va voler que el dia d'aquesta celebració fos el dia de la memòria litúrgica de la Mare de Déu de Lourdes. No hem d'oblidar els seus dos pelegrinatges a Lourdes, l'any 1983 i l'any 2004, darrer viatge pastoral internacional, malalt amb els malalts. El Santuari de Lourdes, des de la primera aparició, l'11 de febrer de 1858, s'ha anat transformant com en un temple del sofriment humà, tot i no haver dit mai la Mare de Déu a

Bernardeta que els malalts hi pelegrinessin. Amb encert algú ha definit Lourdes com l'Església entorn de la seva Mare.

Maria, des dels inicis de l' Evangelí, a Canà de Galilea, presenta les necessitats de la humanitat a Jesús: «Feu tot allò que ell us digui». Maria mostra als homes el camí de Jesús. Amb la seva fe, Maria acompanya la missió de Jesús, manifestada sobretot al peu de la creu.

En una societat en què es vol amagar i dissimular el dolor, a Lourdes els malalts són el centre, els més fràgils ocupen els primers llocs. A Lourdes els més dèbils ajuden els més forts, donant-los la seva confiança i la seva alegria. Lourdes, acollint els malalts, aconsegueix aquesta missió d'Església, s'uneix al seguiment de Crist i respon a la seva crida: «Estava malalt i em va visitar».

El cardenal Pietro Parolin, secretari de l'Estat del Vaticà i legat pontifici per a la celebració del xxv aniversari de les jornades, després d'exhortar els presents a establir un diàleg amb Déu, com Maria, per superar les nostres fragilitats, va afegir en la seva homilia: «aquesta celebració també té com a finalitat donar gràcies al Senyor per totes les persones cristianes, creients d'altres religions i no creients, que venen a aquest lloc amb l'objectiu de trobar alleujament i esperança».

Han passat xxv anys de la celebració d'aquestes Jornades Mundials del Malalt, i com una pluja fina han anat sensibilitzant el Poble de Déu i, consegüentment, les diverses institucions sanitàries catòliques i la mateixa societat civil, davant la necessitat d'assegurar la millor assistència possible als malalts; ajudant el malalt a valorar en el pla humà i sobretot en el sobrenatural, el sofriment; a fer que les diòcesis es comprometin en la pastoral sanitària, així com les diferents comunitats cristianes i les famílies religioses, afavorint el compromís cada vegada més valuós del voluntariat, recordant la importància de la formació espiritual i moral dels agents sanitaris i que els sacerdots, tant els diocesans com els regulars, i tots els que viuen i treballen al costat dels qui sofreixen, comprenguin millor la importància de l'assistència religiosa als malalts.

IGNASI NAVARRI BENET

Prevere del bisbat d'Urgell

Vicari General

Els deixebles d'Emmaus (Lc 24, 13—35)

El tercer diumenge de Pasqua l'Església proposa l'evangeli dels deixebles d'Emmaús per continuar meditant i aprofundint en el misteri del Crist ressuscitat.

L'escena es desenvolupa, cronològicament parlant, durant el mateix diumenge de resurrecció. Geogràficament veiem com els dos deixebles van de Jerusalem cap a un poble anomenat Emmaús. ¿Com hem d'interpretar aquest viatge? Doncs, parafrasejant Mn. Josep Lluís Arín, vicari general de Tortosa, aquests deixebles són uns «desertors». Decebut per l'esdevenir de la situació, decideixen abandonar, si més no, durant un temps. Veiem també com de res no ha servit el testimoni de les dones (Cf. Lc 24,11). Sobre això és inevitable pensar si el testimoni de les dones és pres com un deliri per l'extraordinari del fet mateix o perquè, senzillament, són dones i la seva paraula no val pràcticament res –tot i els esforços de Jesús per donar a la dona un paper d'igualtat amb l'home.

Mentre caminaven, Jesús els va aconseguir però «[...] Déu impedia que els seus ulls el reconeguessin.» ¿Com hem d'entendre aquesta expressió que trobem a la versió litúrgica de l'evangeli? De fet al text grec (Cf. NA-27) no apareix el mot Déu però dóna a entendre que algú els ho impedia. Segurament és tracta d'entendre que els dos deixebles encara no estaven prou madurs per reconèixer-lo amb els ulls de la fe. El ressuscitat, doncs, aprofita per fer de rabí una vegada més, i amb la seva pedagogia pròpia «[...] començant pels llibres de Moisès i seguint els de tots els profetes, els exposava tots els llocs de les Escriptures que es referien a ell.» Les Escriptures són, per tant, la prova irrefutable que Jesús és el Messies anunciat pels profetes i esperat pel poble d'Israel.

Sobre aquesta primera part de l'evangeli potser es podria dir que Jesús camina amb nosaltres, camina al costat nostre dia rere dia però la majoria de vegades no ens n'adonem, no som capaços de reconèixer-lo. Fins i tot ens parla, ens interpel·la com als dos deixebles, però estem tan capficats amb les nostres coses que no l'escoltem.

Un altre aspecte d'aquesta primera part és veure com el Crist es fa present a les Escriptures. És una referència clara a la litúrgia de la Paraula que celebrem en el conjunt de la Santa Missa –o per separat. Ja que «[...] Jesucrist [...] està present en la seva paraula, doncs quan es llegeix en l'Església la Sagrada Escriptura, és Ell qui parla.» (Cf. SC 7).

Un cop acostats al poble és quan s'esdevé el punt cimal de tot l'evangeli: «Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava.» És llavors que el reconeixen, perquè «Ell és fa present, sobretot, sota les espècies eucarístiques.» (Cf. SC 7). Però sobtadament desapareix, i ho fa justament en aquell moment perquè ja han ar-

ribat al punt de maduresa necessari amb el qual la visió física queda eclipsada per la visió de la fe.

Un cop han reconegut el Crist, ja no poden fer altra cosa que tornar a Jerusalem i anunciar el que han vist i sentit. La seva vida ha fet un gir de 180° des que van sortir de Jerusalem.

Amb tot, un cop vist l'evangeli en el seu conjunt, podem apreciar una analogia que ens remet al sacrifici de la Missa: l'hem escoltat a la litúrgia de la Paraula, seguidament es torna a fer present en partir el pa a la litúrgia eucarística i, finalment, en sortir del temple, no podem fer altra cosa que anunciar el que hem vist i sentit: el que Jean Corbon anomena la «litúrgia de la vida» (Cf. Litúrgia Fontal). Aquest evangeli, per tant, no és només un testimoni del ressuscitat, ve a ser un compendi de la vida del cristià on la trobada amb el Crist, a través dels sacraments de l'Església, el transforma per complet.

VÍCTOR MOSQUERA

*Prevere de l'arquebisbat de Tarragona
Vicari de la Prioral de Sant Pere de Reus*

La *Laus Apis* del Pregó pasqual i la *Laudato Si'* del papa Francesc

En el Pregó pasqual, o anomenat *Laus cerei* (Lloança al ciri), hi ha uns versets que s'anomenen *Laus apis*, es a dir, elogi a les abelles. En el nostre Pregó n'hi ha aquesta petita referència:

En la gràcia d'aquesta nit accepteu, oh Pare sant, el sacrifici vespertí d'aquesta lloança i la flama d'aquesta columna de cera, elaborada per les abelles, i que l'Església us ofereix per mans dels seus ministres.

Ben segur que aquesta breu referència passa desapercibuda per raó de la densitat teològica i la bellesa poètica de la pregària eucològica major de la Vetlla Pasqual. Ara bé, la nostra atenció avui es dirigeix als versets dedicats a la *Laus apis*, que canta l'admiració per l'origen de la substància del ciri, que és de cera d'abelles. Realment la lloança a les abelles de nostre Pregó és molt breu si ho comparem amb altres *Laudes cerei*, com la del Sacramentari Gelasianà *Vetus* (s. VIII), on aquesta *Laus apis* té més de sis versos. O la primera d'Ennodius, bisbe de Pavia (+ 521), amb onze descripcions. I, encara més, una benedicció gal·licana del ciri –que fou adoptada després per la litúrgia romana– que presenta tres grans seccions dintre l'elogi a les abelles: una per descriure les grans qualitats d'aquests insectes, amb aquests termes: «L'abella és molt petita [...] però el seu pit està ple d'una gran energia; és dèbil si mirem les seves forces, però és forta si mirem el seu enginy». I continua, en un segon apartat, descriuint la seva activitat: «L'abella coneix el curs de les estacions i, després de les gelades de l'hivern, que han cobert de blanc la terra, que els vents primaverals han eixugat les velles glaceres i és quan tot germina, que apareix i va de cara al treball [...]. Carregades de pol·len, tornen al rusc, construeixen les seves cel·les; unes les omplen de líquida mel, altres transformen les flors en cera [...]», per acabar amb una tercera secció fent lloança de la seva castedat com a *apis mater*, comparant-la amb la virginitat de la Mare de Déu: «[...] a l'abella no la debilita el fet de donar llum ni la prole exhaurix la seva castedat. D'igual manera va concebre Santa Maria verge, que virginalment va donar llum i fou sempre verge.»

De fet, aquests versos o elogis a les abelles apareixen en el segle IV al nord d'Itàlia, i ho sabem per una carta que Sant Jeroni envia a un diaca anomenat Presidius de la Regio Aemilia. Sant Jeroni li indica que no s'entretengui amb idees o imatges que s'allunyen de la Vigília Pasqual, com la de la *Laus apis*, sobretot perquè ho veu massa profà utilitzar imatges inspirades en el Llibre IV de les Geòrgies de Virgili.

Ara bé, totes aquestes imatges i missatges trets de la vida de les abelles volen donar relleu a l'anunci de la Pasqua amb un caràcter ben solemne, ja sigui pel mateix text del *l'Exultet* –paraula amb què comença aquesta peça major de la pregària de la litúrgia de l'Església– ja sigui per les cerimònies que preparen aquest anunci: la benedicció del foc nou, l'encesa

del ciri pasqual i la seva presentació —moltes vegades amb la incisió dels grans d'encens—, cantant tres vegades La Llum de Crist, fins arribar al gran anunci de la Pasqua de nostre Senyor Jesucrist, que és l'*Exsultet*.

I encara més, si tenim present el que el papa Francesc ha escrit en l'encíclica carta *Laudato Si'* (Lleu at sigueu) —títol inspirat en el Cant de les Criatures de Sant Francesc d'Assís— i que tracta de la natura i la creació. És la primera encíclica dedicada a l'ecologia. Porta el subtítol *La cura de la casa de tots*.

Aquesta carta, que presenta sis capítols, dedica el capítol segon a l'ensenyament que podem treure de les criatures per petites que siguin, com les abelles. Aquest capítol, que porta per títol *L'Evangeli de la Creació* (n. 62-100), afirma que «cada criatura té una funció i que cap és supèrflua» (n. 84). I més endavant: «Déu ha escrit un llibre preciós, les lletres del qual són la multitud de criatures presents en l'univers [...]. Cal descobrir a través de cada cosa algun ensenyament que Déu ens vol transmetre» (n. 85).

I en l'apartat sisè del darrer capítol (n. 233-237) acaba recordant que «els Sagraments són una manera privilegiada de com la natura és assumida per Déu i es converteix en mediació de la vida sobrenatural. A través del culte som invitats a abraçar el món en un nivell distint. L'aigua, l'oli, el foc i els còrrs són assumits amb tota la seva força simbòlica i s'incorporen a la llançança». Aquí podríem afegir també les abelles amb la *Laus apis*.

I com escriu Sant Agustí, «us exhortem que lleu Déu, i això és el que diem tots quan diem Al·leluia: Lleu el Senyor».

JORDI FONT I PLANA

Prevere del bisbat de Girona

Professor de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

John Henry Newman, un model d'evangelitzador (I)

La figura de J. H. Newman resulta suggeridora i fecunda en molts aspectes per a la vida cristiana. Apropem-nos-hi, en tant que model d'evangelitzador, presentant uns trets de la seva anàlisi del procés de la fe i la seva aplicació en l'àmbit de l'apostolat.

En allò que Newman denomina Liberalisme, s'apunten els gèrmens del que constitueix el fenomen de la increença de la nostra època, en les seves diferents modulacions.

Donant per descomptat que la fe és, abans de res, fruit de la gràcia, el nostre autor té la seva particular visió sobre com neix i es desenvolupa la fe, les seves peculiaritats i la seva relació amb altres instàncies i dimensions de l'ésser humà.

Per entendre el seu vocabulari i com Newman concep el procés i les modalitats del coneixement humà, convé fer uns aclariments previs. Per a ell existeixen, bàsicament, dues formes (o potser, més exactament, dos pols) de coneixement, que denomina coneixement real i coneixement *nocional*.

El primer es refereix a les coses concretes, que impressionen els nostres sentits i a través d'ells, la nostra imaginació (entesa aquesta com la facultat de formar imatges de les coses); té un caràcter més personal. Els raonaments a partir d'aquest tipus d'aprehensió són de tipus més aviat implícit i porten a un tipus d'assentiment ferm, encara que no fàcilment explicitable.

El coneixement nocional es refereix més aviat a idees, a partir de les quals raonem mitjançant inferències, més o menys formalitzables, a través de les quals arribem a conclusions. Propicia un tipus d'assentiment condicionat a la validesa de les premisses i de la inferència.

La teologia s'enquadra en aquest segon tipus de coneixement. La fe pertany més aviat al primer: «L'evangeli ens proporciona en la persona i en la història de Crist un testimoniatge del món invisible, i així es dirigeix també ell als nostres sentits i imaginació, de la mateixa manera que envesteixen les falses doctrines del món.»

Així ressitua el paper i el valor dels indicis de la fe (*'evidences'*): «Són útils per als cristians, en la mesura que tendeixen a avivar la seva devoció, a enfortir la seva fe, a excitar la seva gratitud, a eixamplar les seves ments; però mostren poca o nul·la evidència als no creients»; «estrictament, no proven; el que fan és recomanar, fan palès [*'evidence'*] i confirmen la doctrina a aquells que ja creuen». En el procés de creure, és la fe la que té un paper principal, i la raó, un lloc subsidiari i conseqüent (i no a l'inrevés): «No comencis buscant signes i prodigis [*'wonders'*] en vistes a elaborar arguments clars, forts, compactes i originals; més

aviat creu!; l'evidència vindrà després de la fe com la seva recompensa, més que no pas com el seu fonament».

¿Com justifica Newman aquesta postura? Simplement a partir del seu pràctic sentit anglès: «Per què estem constituïts de manera que la fe i no el coneixement o l'argumentació és el nostre principi d'acció, és una qüestió amb la qual no tinc res a veure; però penso que és un fet, i si és així, hem de plegar-nos a ell el millor que puguem, a no ser que ens refugiem en la intolerable paradoxa que la massa dels homes ha estat creada per no res... ».

En la mesura que tractem assumptes concrets amb els quals ens sentim preocupats, es requereix una implicació més personal per la nostra part: «Els assumptes pràctics no poden ser defensats per la discussió o explicats en el paper... són determinats pel *ethos* de l'agent, el qual (sigui correcte o no) adopta les seves mesures, no sobre la base d'un procés de raonament al qual facin justícia les paraules, sinó a un sentiment [*feeling*], als dictats d'un sentit intern inexpressable [*unproduceable*]».

Aplicat a l'àmbit cristià, Newman afirma que «la fe té la seva vida en un determinat tarannà moral». Segons això, resulta que «la fe correcta és un raonament a força de pressuposicions santes, devotes i il·luminades per la gràcia». Així ho assenyalava al seu germà Charles, apuntant a l'arrel dels dubtes d'aquest: «considero que el rebuig del cristianisme sorgeix d'un defecte del cor, no de l'intel·lecte... Un descontentament dels continguts de l'Escriptura es troba en el fons de la increença; i... a causa d'això, han de ser atacades les raons en suport seu»; «els teus dubtes sobre la veritat del cristianisme s'han originat en un desgrat de les seves doctrines». D'aquesta forma pot donar-se el cas que «la seva raó està convençuda i els seus dubtes són d'ordre moral, sorgits en la seva arrel d'una falta de la voluntat». De la qual cosa es treu la conseqüència que en l'acceptació o rebuig de la fe, allò que realment se'ns posa a prova no és tant el nostre intel·lecte, sinó el nostre cor. Per la qual cosa, l'home «és efectivament responsable de la seva fe, perquè és responsable de les seves aficions i de les seves aversions, les seves esperances i les seves opinions, de la qual cosa depèn la seva fe». En definitiva, «creiem perquè estimem».

FRANCISCO J. CABRERO

*Prevere del bisbat de Barbastro-Montsó
Professor de l'IREL i rector de Binèfar*

Empesos per l'Esperit per a la missió

El quart diumenge de Pasqua, anomenat «del Bon Pastor», celebrem conjuntament la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives, amb el lema: Empesos per l'Esperit per a la missió.

La Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions va ser instituïda pel Papa Pau VI l'any 1964, per recordar, pregar i donar gràcies a Déu per cadascun dels homes i dones que viuen la seva vocació com a consagrats. I la Jornada de Vocacions Natives va ser instituïda pel papa Pius XI l'any 1922 per a la pregària i la cooperació econòmica per als joves cridats a la vida consagrada en els llocs de missió.

Aquestes dues Jornades, amb el lema que enguany ens proposa el papa Francesc, ens ajuden a redescobrir la nostra vocació cristiana viscuda en un continu diàleg amb el Senyor. També que «tots els cristians han estat constituïts missioners de l'Evangelí» i que la Paraula de Déu, acollida amb alegria cada dia en la pregària, provoca en nosaltres, com a resposta, «un desig incontenible de portar la Bona Notícia als germans, a través de l'evangelització i del servei mogut per la caritat». Així ens ho recordava el papa Francesc en l'Exhortació Apostòlica *Evangelii gaudium*: «L'alegria de l'Evangelí, que omple la vida de la comunitat dels deixebles, és una alegria missionera» (EG, 21).

Davant dels reptes que ens planteja la nostra societat i de la temptació del pessimisme que es pot instal·lar en el nostre cor per la incapacitat davant les dificultats o la manca d'un diàleg quotidià i sincer amb Déu, el Papa ens convida a no deixar lloc al temor i tornar a sentir que Déu mateix ve a purificar el nostre pecat i ens torna a dir: «Qui hi enviaré? Qui anirà? Li vaig respondre: "Aquí em teniu. Envieu-m'hi".» (Is 6, 7-8). I ens convida a redefinir la nostra resposta i la missió de la vocació cristiana amb l'escolta de tres referències evangèliques:

Jesús, a la sinagoga de Natzaret (Cf. Lc 4, 16-30), ens recorda que la nostra resposta a la crida de Déu comporta la missió de ser ungits per l'Esperit i anar cap als germans per anunciar la Paraula, essent per a ells un instrument de salvació.

Jesús, caminant amb els deixebles d'Emmaús (Cf. Lc 24, 13-35), transforma el nostre desànim, anunciant-los la Paraula i partint el Pa i aprenent de nou la lliçó, en les fatigues i en les incomprensions, que Jesús camina, parla, respira i treballa amb nosaltres (Cf EG, 266).

Jesús, i la paràbola de la llavor que creix tota sola (Cf. Mc 4, 26-27), ens ensenya l'estil de la nostra missió, rebutjant la idolatria de l'èxit i del poder, la preocupació excessiva per les estructures i una certa ànsia que respon més a un esperit de conquesta que de servei. I ens interpel·la a acollir la confiança que Déu sempre supera les nostres expectatives i ens sor-

prèn amb la seva generositat, fent germinar els fruits del nostre treball més enllà del que es pot esperar.

El Papa Francesc convida tots els cristians, i especialment els sacerdots i consagrats, a viure aquesta confiança evangèlica des de la pregària assídua i contemplativa, des de l'escolta de la Paraula de Déu, cuidant especialment la relació personal amb el Senyor en l'adoració eucarística, «lloc» privilegiat d'encontre i diàleg vocacional. Des d'aquest sincer, generós i confiat diàleg vocacional podrem de nou presentar la nostra pregària, «demanant al Senyor que envii treballadors als seus sembrats i que ens doni sacerdots enamorats de l'Evangeli que sàpiguen fer-se proïsme dels germans i ser, així, signe viu de l'amor misericordiós de Déu».

JOAN PERE PULIDO

Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Delegat Diocesà de Pastoral Vocacional

Catecumenat (I)

Aquesta nit de Pasqua, va ser batejat, confirmat i eucaristitzat en Tristan CNUDE-LECLAIRE juntament amb la Rafaela, la Keit, la Magdalena i en Durival a la parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina de Barcelona i com ells tants d'altres a les diòcesis de Catalunya.

Res estrany, doncs ja fa força d'anys que persones en edat adulta demanen el Baptisme...la fe de l'Església!

A Tarragona, el 27 d'abril de 2000, solemnitat de la Mare de Déu de Montserrat els Bisbes de Catalunya decretaven el "*Directorí de Pastoral Sacramental*", I part. *Els sacraments de la iniciació cristiana*.

Des d'aleshores a les nostres esglésies s'ha anat acompanyat amb el *íter catecumenal*, segons el RICA (ritual d'iniciació cristiana per adults), a totes les persones adultes que demanen el Baptisme.

Sempre l'Església ha batejat adults, sí ja ho sabem! Ara, finida la societat de cristiandat, ens trobem novament en situació de missió i, les nostres Esglésies volen donar resposta al moment present a través del Catecumenat.

Oportunitat de recuperar com a Església la seva missió més genuïna... aneu i bategeu!

És un gran do per tota l'Església aquest moment present en el que cada dia més l'Esperit fecunda i revitalitza l'Església amb nous fills de Déu.

Que millor que llegir la «professió de fe» que en Tristan, nascut fa trenta anys a Tassin, França, escriu per demanar el Baptisme després del procés catecumenal. En ell trobem els elements bàsics de la situació en la que es troben la majoria dels que demanen la fe de l'Església:

Un camino de fe es también - sino siempre - un camino de vida, entonces para entender mi fe hay que conocer mi historia:

Soy el producto de mas un siglo de laicismo y descristianización de mi país de origen, Francia: crecí con una buena educación, en una familia amante, sin faltar de nada y con valores sólidos : el estar pendiente de los demás, hacer el bien mejor que el mal, conseguir una vida saludable.

Pero crecí sin fe, sin luz a la que mirar cuando las preguntas y las pruebas de la vida se hacen más fuertes, sin símbolos que adorar en tiempos más oscuros.

Pero el camino de vida es tan fácil de seguir de niño y luego de adolescente que estas preguntas y dudas no surgían muy a menudo. Me dejaba llevar por la vida, por los estudios y por las noticias televisivas que fabricaban mi imagen del mundo, un mundo unipolar, sin interrogaciones, listo a consumir, en el que se hablaba de Iglesia o de Jesús sólo para criticar, incriminar y juzgar.

Pero ya me hacía consciente que un día u otro, se me plantearía esta pregunta.

A lo largo de este camino, conocí a mucha gente de fe que me ofrecían lo que todavía no quería ver: el amor de Jesús.

Y les contestaba con toda mi concepción binaria del mundo que su realidad era un fantasma, que no hacía falta este tipo de creencias, que no eran capaces de ver el mundo como era en verdad, que eran atrasados, que pertenecían al pasado. En concreto, regurgitaba todo lo que escuchaba en la Tele, pues no había alcanzado el punto de vista superior, estaba viviendo en el pecado.

Después de estos tiempos se acabó el camino, o por lo menos el camino que veía con mis ojos. Llegaron los obstáculos que se ponen en la vida de cualquiera: estudios sin perspectivas que no valen nada, vida en un ciudad de 12 millones de personas en un estudio de 16 m² donde te sientes sólo, los vicios de la vida (alcohol, tabaco, fiestas, relaciones fútiles), un trabajo que no correspondía con mis expectativas y mis valores. La luz se apagó de repente. Llegó la oscuridad de no poder poner cara a un futuro claro y feliz.

Pero como siempre, Dios se nos hace presente aun cuando pensamos que nos tiene abandonados.

Y me dio la fuerza de sobrepasar estos obstáculos para alcanzar su Luz y la luz de Jesús: puso en mi camino a una persona que tenía esta fe y que supo ayudarme en este camino. Amor, escucha, perseverancia, temperancia.

Si Jesús nos ama, su amor se le tiene que ver y aceptar, y no es fácil cuando toda la primera parte de su vida se ha vivido escondido de esta realidad.

Entonces he decidido empezar este camino del Catecumenado, sin saber adónde me llevaría, si iba aceptar el camino que se me ofrecía.

Pero aquí estoy, proclamando mi fe en Jesús, Hijo Único de Dios, que sufrió en la cruz para nosotros, y que me ofrece hoy la posibilidad de formar parte de su ministerio de fe, que me ayuda hoy en mi vida a ser una persona mejor y orgullosa de si misma en el sentido de ser una persona cumplida.

Tristan CNUDE-LECLAIRE

FELIP JULI RODRÍGUEZ

*Prevere de l'arquebisbat de Barcelona
Delegat per al Catecumenat*

Quina pastoral? La del Bon Pastor!

El mateix Jesús –ho llegim en l’evangeli d’aquest diumenge– se’ns presenta com a Bon Pastor i com la porta de les ovelles. Per explicar la seva missió fa servir una imatge molt popular d’aquell temps, la imatge del pastor.

Nosaltres fem servir la paraula «pastoral» per parlar de l’acció o de la missió de l’Església, que precisament és actualitzar la missió de Jesús com a Bon Pastor. Tot el que fem com a Església té com a objectiu fer present Jesucrist, escoltar-lo, estimar-lo, acollir-lo per viure units a ell per tenir la seva vida, la salvació, i oferir-lo a tothom.

Tot llegint i escoltant l’evangeli d’avui, trobem la resposta a la pregunta sobre quina pastoral ens cal.

- El bon pastor crida les ovelles, cadascuna pel seu nom. Camina, i les ovelles el segueixen perquè reconeixen la seva veu. Jesús ens coneix i nosaltres també el reconeixem i el seguim. Jesús no ve com un lladre a la nostra vida per prendre’ns res. Al contrari, primer ell ens crida a cadascun pel nostre nom, ens reconeix. I nosaltres també reconeixem la seva veu enmig de tantes veus que reclamen la nostra atenció. La primera actitud de la nostra missió és conèixer les persones amb l’accent bíblic del verb: conèixer amb afecte de proximitat i amb calidesa.

- Cal principalment donar a conèixer Jesucrist. Ell és la Paraula i nosaltres li deixem la nostra veu, perquè tothom pugui reconèixer el qui és la Paraula de Vida. Tota persona que s’acosta a l’Església ha de poder reconèixer la seva Paraula, que parla de Déu, d’amor, de salvació, de servei, de vida... entre tants i tants missatges que ens arriben cada dia.

- Relació cordial i de coneixement entranyable entre Jesús i cadascun de nosaltres. Ell sap qui som, les nostres dificultats, sofrències, les nostres mancances i necessitats. Ell ens va al davant, ens guia pel camí de la vida, ens ensenya quin és el camí que ens fa més humans. Caldrà aconseguir que cada persona, atenent el seu procés, pugui tenir una experiència de trobada personal amb Jesucrist, tot establint-hi una relació d’amor i de confiança.

- Jo he vingut perquè les ovelles tinguin vida i en tinguin a desdir. La nostra missió és oferir vida, i no qualsevol, sinó la que ofereix Jesucrist. Aquest vida es viu per mitjà dels sagraments. La lloem i la demanem en la pregària i, tanmateix, també per les obres de misericòrdia, per la caritat que es converteix en servei a les persones, i especialment a les més necessitades de salut, de béns materials, de sentit, d’experiència de Déu.

La identificació de Jesús amb nosaltres ens indica que avui hem de ser la seva comunitat –la del Bon Pastor– i com ha de ser el nostre treball pastoral. És estímul per superar els tres grans vicis de tota comunitat: la fredor –o la burocràcia–, la incomunicació i la duresa.

Sovint, es troba a faltar en les nostres comunitats parroquials més comunicació cordial i sincera, tant per expressar el que necessitem com per donar suport i animar. Si no aconseguim un coneixement més cordial entre nosaltres, més comunicació per escoltar i parlar, no ens assemblem al grup que vol Jesús. Sempre hi haurà algú que sofreixi i es trobi poc acollit.

Cal superar la temptació de la duresa, sobretot envers aquells que no acostumen a participar habitualment de la vida de les parròquies, en les celebracions, les propostes de formació, activitats de caritat o altres... Això no significa rebaixar el llistó d'algunes exigències o aigualir la proposta cristiana. Això significa que la primera actitud sempre és l'amor «pastoral» a cada fidel habitual, puntual o poc conegut, i el compromís d'acompanyar-lo.

+FRANCESC PARDO ARTIGAS

Bisbe de Girona

El Ball del Sant Crist de Salomó

Salomó és un petit poble de la comarca del Tarragonès, a l'esquerra del riu Gaià, als peus de la serralada Prelitoral Catalana de poc més de 550 habitants.

Fins l'any 1957 la parròquia de Salomó formava part del bisbat de Barcelona. Aquell any, tot l'arxiprestat del Vendrell s'incorporà a l'arquebisbat de Tarragona.

Avui forma part de l'arxiprestat Tarragonès Llevant, que enclou les parròquies de la subcomarca del Baix Gaià. A l'església parroquial, la capella del Sant Crist, bastida entre el 1708 i el 1715, estotja la imatge del Crucificat, patró de la població. Estava decorada fins al 1936 per una important col·lecció de teles a l'oli del pintor tenebrista Pons i Monravà, que foren quasi totes destruïdes. Només es salvaren les teles superiors a la cornisa de la capella. El creuer de la capella està cobert per una cúpula semiesfèrica, que en les seves petxines interiors té representats els quatre evangelistes col·locats en forma d'alt-relleu. L'actual imatge del Sant Crist, molt semblant a l'original, fou esculpida l'any 1939, i a l'inici dels anys seixanta, essent rector de la parròquia, Mn. Joan Bernadas, l'arquitecte Jordi Bonet va dissenyar un nou projecte per a la capella, que també va comptar amb la intervenció del pintor Joan Rifà a les parets laterals de la capella, amb uns preciosos murals inspirats en el paisatge del poble i en l'encíclica *Pacem in terris* del papa sant Joan XXIII.

El Sant Crist de Salomó és el referent religiós i també cultural més important del poble. La presència de la imatge del Sant Crist té el seu origen en el viatge que un mercader salomenc, Josep Nin, va fer al nord d'Àfrica, a la zona de l'Alger, per tal d'adquirir un carregament de blat a la segona meitat del segle xvi. Allà, Josep Nin descobrí la imatge d'un Sant Crist en mans d'un comerciant musulmà i aconseguí comprar-la per trenta monedes de plata, amb no poques dificultats.

Tal com explica l'historiador Antoni Virgili, «Salomó esdevingué un important centre de devoció i d'atracció de pelegrins. Procedien, sobretot, de les comarques del Penedès i del Camp de Tarragona, en especial dels pobles costaners. El fervor religiós que desvetllà la imatge es reflectí en nombroses romeries que tenien per objectiu la veneració de la imatge».

La història del retorn de la imatge del Sant Crist, barreja d'indubtables fets històrics i de relats de caràcter més devocional, es posà per escrit en els Goigs però també en textos, per a ser representada com una obra dramàtica a l'estil dels Balls Parlats, molt habituals a les poblacions del Camp de Tarragona. El text més antic és de la meitat del segle xix i l'actual es deu al qui fou rector de Salomó l'any 1940, Mn. Marçal Martínez.

Inicialment, el Ball Parlat del Sant Crist de Salomó, es representava a l'exterior, com a espectacle de carrer. Actualment, des de l'any 1972, es porta a terme a l'interior de l'església parroquial, els quatre primers diumenges de maig al migdia. Fora de Salomó s'ha representat a la Catedral de Tarragona l'any 1992 i, en una versió reduïda, a la Basílica de Santa Maria de Montserrat l'any 2016.

La Generalitat de Catalunya va atorgar al «Ball del Sant Crist» la distinció de Festa Tradicional d'Interès Nacional l'any 1999.

El «Ball del Sant Crist» mobilitza més d'un centenar de persones de totes les edats i, alhora que enriqueix la cultura catalana, clarament és testimoni d'una preciosa història de fe cristiana d'un poble del camp tarragoní.

Realment, val la pena anar a Salomó algun diumenge de maig per contemplar aquest espectacle teatral que té les seves arrels a la fi de l'edat mitjana.

NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Rector de la parròquia de Santa Maria de Salomó

Més informació a <http://www.balldelsantcrist.cat/>

El Bon Pastor
Revista per a preveres
